

OPONENTSKÝ POSUDOK HABILITAČNEJ PRÁCE

Autorka práce: PaedDr. Zuzana Gešicová, PhD.

Názov práce: Stratégie a metódy vyučovania v pregraduálnej príprave učiteľov odborných predmetov ako súčasť budovania osobnostných a sociálnych kompetencií.

Oponentka: Prof. PhDr. Mária Kožuchová, CSc.

Odbor habilitačného konania: Odborová didaktika

Rozsah habilitačnej práce:

Habilitačná práca má rozsah 204 strán + 19 príloh (pred test, post test, frekvenčné tabuľky, doslovný prepis rozhovorov, obsahová náplň povinne voliteľného predmetu MaRVSVOV). Na stranách 189 - 204 je uvedený zoznam použitej literatúry, ktorý je spracovaný podľa platnej normy. Ide o domácich, ale aj svetových autorov zaoberajúcich sa danou problematikou a prehľad domácich i zahraničných vzdelávacích dokumentov, ktoré vo vzdelávacom systéme riešia osobnostné a sociálne kompetencie.

Názor oponentky na aktuálnosť zvolenej témy habilitačnej práce:

Autorka habilitačnej práce si zvolila zaujímavú tému, ktorú spracovala vo svojej práci originálnym spôsobom. Predložená habilitačná práca je zameraná na problematiku osobnostných a sociálnych kompetencií v kontexte nových trendov a paradigmatických zmien vzdelávania si kladie za cieľ prostredníctvom viacnásobnej analýzy a komparácie koncepcií a modelov osobnostných a sociálnych kompetencií zahraničných odborníkov reprezentujúcich aktuálny stav poznania v danej oblasti identifikovať a vysvetliť relevantné kompetenčné komponenty. Svoju pozornosť sústredila na oblasť rozvoja osobnostných a sociálnych zručností v širšom kontexte. Zaujímavé a prínosné sú porovnania procesu osvojovania si týchto kľúčových kompetencií naprieč vzdelávacími systémami vybraných krajín Európy. Tie sú zohľadnené hlavne v prvej kapitole práce, kde ich autorka podrobne vysvetľuje na základe viacnásobnej analýzy vybraných modelov, ktoré ako dodáva sú v tejto oblasti významné (reprezentatívne) a ktoré jej slúžia na predikciu modelov obsiahnutých v nasledujúcich kapitolách. Spracovanie empirickej časti ponúka zaujímavý pohľad a dopad interaktívneho vzdelávania na názory študentov podieľajúcich sa na experimente.

Posúdenie odbornej úrovne habilitačnej práce podľa jednotlivých častí:

Predkladaná habilitačná práca je tvorená piatimi ťažiskovými kapitolami, z ktorých prvé štyri tvoria teoretické spracovanie problematiky a sú zároveň východiskom k empirickej časti práce.

Úroveň rozpracovania teoretickej časti práce je veľmi dobrá. Autorka hneď v prvej kapitole sleduje aktuálny medzinárodný kontext osobnostnej a sociálnej kompetencie vo vybraných krajinách Európy. V druhej kapitole sleduje osobnostný a sociálny rozvoj a kľúčové kompetencie vo vzťahu k subjektom a objektom vzdelávania, ako aj celkovú problematiku terminologického charakteru. V tejto kapitole predstavuje návrh kompetenčného profilu učiteľa, kde sa zameriava na tri oblasti profesijného rozvoja: orientácia na žiaka, na edukačný proces a osobný profesijný rozvoj. Uvedený kompetenčný profil vychádza z aktuálnej legislatívy a dokumentuje dobrú orientáciu autorky v tejto problematike.

V tretej kapitole autorka uvádza analýzu kurikulárnych dokumentov Slovenskej republiky s akcentom na odborné vzdelávanie a prípravu v oblasti osobnostného a sociálneho rozvoja. V predmetnej kapitole sú zmapované ciele osobnostnej a sociálnej výchovy ako prierezovej témy na všetkých stupňoch škôl od primárneho cez nižšie sekundárne až po vyššie sekundárne vzdelávanie. V kontexte cieľa autorka spracovala, komparovala a vyhodnocovala kurikulárne dokumenty z hľadiska kľúčových kompetencií v znalostnej spoločnosti.

Štvrtá kapitola ponúka pohľad na široké spektrum metód využívaných pri rozvoji osobnostných a sociálnych kompetencií. Autorka v nej prináša pestrú škálu aktivizujúcich metód, ktoré sú zamerané na osobnostno-sociálne orientovanú výučbu na vysokých školách. Rovnako veľmi pozitívne vnímam viaceré uvedené výskumy odborníkov, hlavne zo zahraničia, o ktoré sa autorka opiera a vyhodnocuje ich praktický dopad. Následne charakterizuje fundamentálne orientované edukačné metódy v praxi využívané na rozvoj osobnostných a sociálnych kompetencií.

Táto kapitola logicky vyúsťuje do dizajnu stratégie vyučovacieho predmetu Modelovanie a riešenie výchovných situácií v odbornom vzdelávaní, ktorý autorka habilitačnej práce vyučuje. V práci uvádza jeho zámer, ciele i využívané stratégie a metodické postupy. Táto časť je doplnená prílohou 19, ktorá konkrétne aplikuje jednotlivé metódy do daného predmetu s konkretizáciou pre jednotlivé výučbové jednotky.

Teoretická časť habilitačnej práce je veľmi dobre spracovaná a poskytuje dôležité východiská pre aktuálnu situáciu a prax na Slovensku.

Piata kapitola je venovaná empirickému výskumu. Ide o najrozsiahlejšiu kapitolu habilitačnej práce a je možno konštatovať, že teoretická a empirická časť sú počtom strán vyvážené. Habilitantka sa v nej zameriava na názorové zmeny v oblasti osobnostných a sociálnych kompetencií u študentov učiteľstva odborných predmetov. Cieľom výskumu bolo formou pred testov a post testov vlastnej konštrukcie zistiť názory študentov učiteľstva na riešenie výchovných situácií v školskom prostredí. Zmenu názorov podporila realizáciou experimentu formou fundamentálne orientovaných výučbových metód. Experiment realizovala s 267 člennou skupinou študentov. Na získanie doplňujúcich informácií využila štruktúrované interview, ktoré realizovala online formou s učiteľmi, ktorí absolvovali tento predmet a momentálne pôsobia v pozícii učiteľa strednej odbornej školy. Na štatistické vyhodnotenie dát bol použitý program Statistical Package for Social Science (SPSS). Na posúdenie štatistickej významnosti autorka využila chí-kvadrát a na overenie významnosti rozdielu medzi dvoma výberovými premennými použila párový t-test. Získané dáta sú dostatočne analyzované a podrobne interpretované na základe stanovených výskumných otázok a hypotéz. V závere výskumu prináša konkrétne odporúčania pre prax, ktoré sú formulované ako návrh využitia interaktívneho spôsobu vyučovania v pregraduálnej príprave učiteľov odborných predmetov.

Prínos (silné stránky) habilitačnej práce:

- dôsledný výber základných terminologických pojmov a ich teoretické rozpracovanie,
- analýza kurikulárnych dokumentov vybraných európskych krajín, ktoré považujú rozvoj osobnostných a sociálnych kompetencií za svoje prioritné ciele.
- posúdenie kurikulárnych dokumentov v ich komplexnosti a nadväznosti naprieč vzdelávacím systémom,
- vhodne zvolený metodologický postup,
- zaujímavé je aplikačné vyústenie práce, ktorá sa takto stáva východiskom na dôslednejšie zaradenie stratégií a metód rozvoja osobnostných a sociálnych kompetencií do pregraduálnej prípravy študentov učiteľstva.

Nedostatky (slabé stránka) práce:

- v práci je niekoľko drobných štylistických nedostatkov, ktoré neznižujú vecnú a odbornú úroveň a aj napriek tomu je habilitačná práca na veľmi dobrej úrovni,

- autorka používa príliš dlhý názov habilitačnej práce, ako aj niektorých kapitol a podkapitol,
- zápis podkapitoly 2.1.1 obsahuje skratku, v kapitolách a podkapitolách by sa skratky nemali používať.

Posúdenie formálnej stránky habilitačnej práce (STN, pravopis, štylistika, gramatická správnosť, kvalita obrázkov, a pod.):

Jazyková stránka habilitačnej práce je vyhovujúca, až na drobné nedostatky, ktoré som už uviedla a ktoré neznižujú celkovú úroveň habilitačnej práce. Práca je napísaná bez pravopisných chýb v súlade s príslušnými pravidlami normy a je správne dodržaná citačná norma. Po stránke grafickej a estetickej je práca kvalitne spracovaná, je úhladná a prehľadná.

Otázky do diskusie:

1. Existujú reálne zistenia o úrovni kľúčových kompetencií žiakov týchto škôl? Ak áno, kde ich možno nájsť?
2. Ktoré konkrétne uvedené zahraničné postupy by ste odporúčali implementovať aj na Slovensku? Zdôvodnite prečo.
3. V čom podľa Vás zlyhalo overovanie kompetencií zo strany „štátu“?

Overenie originality diela:

Protokol originality vykazuje hodnotu 3,37%, čo je vzhľadom na tému, ktorá je v pozornosti odbornej verejnosti takmer 40 rokov dobrý výsledok.

Záverečné hodnotenie habilitačnej práce:

Habilitačná práca PaedDr. Zuzany Geršicovej, PhD. predstavuje zaujímavý pohľad na pregraduálnu prípravu učiteľov v oblasti rozvoja osobnostných a sociálnych kompetencií s komplexným presahom do odbornej didaktiky.

Autorka preukázala svoje odborné schopnosti tak v teoretickej, ako aj v empirickej rovine skúmanej problematiky. Na základe uvedeného posudku habilitačnú prácu odporúčam k obhajobe a po úspešnom obhájení odporúčam v zmysle platných predpisov v SR udeliť titul

„docent“

v odbore habilitačného konania a inauguračného konania: Odborová didaktika.

V Bratislave dňa: 17.03.2021

Prof. PhDr. Mária Kožuchová, CSc.

